

ВСТУП

Пропоноване видання є вже дев'ятим випуском збірника наукових праць кафедри української історії та етнополітики ДНУ, де знайшли відображення результати науково-дослідної роботи істориків різних ВНЗ Дніпропетровська, а також дослідників із Києва, Запоріжжя, Донецька та Луганська.

Уміщені тут матеріали умовно можна структурувати на декілька частин. Перша з них містить статті С. І. Світленка, А. І. Нікітенко, Ю. І. Коломойця, І. М. Ковальської-Павелко, О. В. Головіної, С. І. Полякова та А. М. Магурчака, в центрі уваги яких знаходяться питання суспільно-політичного розвитку Наддніпрянської України другої половини XIX – початку XX ст., розкривається діяльність українських організацій цього періоду, а також російських соціал-демократів та представників монархічного руху, ступінь їх впливу в тогочасному соціумі. Наступні кілька статей торкаються політики самодержавства в українських землях на межі XIX–XX ст., висвітлюють діяльність окремих представників царської влади в Донецько-Придніпровському регіоні. Ці матеріали репрезентували О. Б. Шляхов, А. Г. Перетокін та О. В. Дриганюк. У свою чергу розвідки Л. М. Лучки, О. І. Савченка та Л. М. Кривошеєвої висвітлюють сюжети, пов'язані з діяльністю громадських організацій, української та російської політичної еміграції в роки Першої світової війни.

Ще одна частина збірника акумулює праці В. Я. Яценка, О. Ю. Коломоєць та В. С. Савчука, присвячені політичному розвитку українських земель часів революції 1917 р. та періоду 1920–1930-х рр. Логічним продовженням вищезазначених матеріалів є студії, в яких приділена увага малодослідженим аспектам українського суспільно-політичного життя у роки Другої світової та Великої Вітчизняної війни. Зокрема, тут зосереджено увагу на питаннях розгортання антифашистського руху опору на Дніпропетровщині в 1941–1943 рр., особливостях перебування радянських військовополонених у нацистських таборих в Україні, а також на діяльності освітніх закладів Дніпропетровська в умовах окупації. Ці статті репрезентували О. О. Чепурко, І. А. Шахрайчук та К. В. Сімонова.

Крім того, у збірнику вміщено розвідки О. В. Бойка, К. О. Дубінської, В. І. Мороз та Л. В. Гриженко, в яких розглянуто розвиток системи партійно-політичної освіти в УРСР у повоєнний час та стан вищої професійної освіти в незалежній Україні. Окремо слід також згадати статтю В. В. Гіпича, де проаналізовано політичні погляди українського міщанства ранньомодерного періоду.

Сподіваємося, що широкий спектр проблематики вміщених у збірнику матеріалів, повнота використання авторами різноманітних джерел робить запропоноване видання корисним не лише для фахівців-дослідників, викладачів та студентів вищих навчальних закладів, а й для всіх тих, хто зацікавлений у поглибленому вивченні минулого нашої країни.

О. Б. Шляхов,
відповідальний редактор,
доктор історичних наук